

4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?i (Anne Formu)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?i (Anne Formu). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16080>

Özet

4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?i (Anne Formu), okul öncesi dönemdeki çocuklar?n **öz-düzenleme becerilerini** annelerin görüşlerine dayanarak geçerli ve güvenilir bir şekilde de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmiştir. Ölçek, Erol ve Vrendi (2018) tarafından Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayımlanan çalışmada ile alanyazına kazandırılmıştır. Toplamda 20 maddeden ve dört faktörden oluşan bu geliştirme ölçe?i, çocuklar?n temel yürütücü i?levler olan dikkat, çalışma belle?i, duygusal ve davranışsal engelleyici kontrol yeteneklerini ölçmektedir. Ölçe?in psikometrik özellikleri yüksek iç tutarlılık (Cronbach Alfa: .90) ve sağlam bir yapı geçerli?i göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

4-6 ya?, öz-düzenleme becerileri, anne formu, okul öncesi, yürütücü i?levler, psikometri, çocuk geli?imi.

Yazarlar

Ahmet EROL, Ali VRENDİ.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, 4-6 ya? arasındaki okul öncesi dönem çocuklar?nın **öz-düzenleme becerileri** düzeylerini, çocuklar?n en yakından gözlemleyen kaynak olan annelerin bildirimleri aracılığıyla kapsamlı ve güvenilir bir biçimde belirlemektir. Bu araç, erken çocukluk döneminde öz-düzenleme yetersizliklerinin tespiti ve erken müdahale programlarının planlanması için bilimsel bir veri kaynağı sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **yürütücü i?levler** çerçevesinde ele alınan öz-düzenleme yapısının ölçmeyi hedefler. Öz-düzenleme, bireyin hedeflerine ulaşmak için bilişsel, duygusal ve davranışsal tepkilerini izleme ve yönetme yetene?i olarak tanımlanır.

Ölçe?in faktör analizi sonucunda ortaya çıkan dört temel yapısal bileşen şunlardır:

Dikkat: Odaklanma ve konsantrasyon yetene?i.

Çalışma Belle?i: Bilgiyi kısa süreli olarak tutma ve manipüle etme yetene?i.

Engelleyici Kontrol--Duygu: Duygusal tepkileri yönetme ve uygun olmayan duygusal tepkileri engelleme yetene?i.

Engelleyici Kontrol--Davran??: Kurallara uyma, dürtüleri kontrol etme ve uygunsuz davran??lar? durdurma yetene?i.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla kapsaml? psikometrik yöntemler kullan?lm??t?r. Bu yöntemler aras?nda **e? zaman ölçüt geçerli?i**, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yer almaktadır.

DFA sonuçlar?, dört faktörlü yap?n?n iyi bir model uyumuna sahip oldu?unu do?ulamaktadır. Elde edilen uyum indeksleri ($\chi^2/sd=1.91$, RMSEA=.07, SRMR=.07) yap?n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?unu i?aret etmekte ve ölçe?in teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapt??n? ortaya koymuştur. Ölçe?in toplam madde korelasyonlar? .36 ile .70 aras?nda de?i?mektedir, bu da maddelerin genel yap?ya yüksek düzeyde katkı sa?lad??n? gösterir.

Ölçe?in **iç tutarlılık** katsay?s?, Cronbach Alfa de?eri ile belirlenmi? ve bu de?er .90 olarak saptanm??t?r, bu da mükemmel bir iç tutarlıl?a i?aret eder. Ayrıca, e? zaman geçerli?i katsay?s? .84 ve test tekrar test güvenilirli?i katsay?s? .77 olarak belirlenmi?tir. Bu güçlü güvenilirlik bulgular?, ölçe?in 4-6 yaş çocuklar?n?n öz-düzenleme becerilerini annelerin görü?lerine dayalı olarak güvenilir bir ?ekilde belirlemek için kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal desenini ortaya ç?karmak için yürütülen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonucunda, ölçe?in 20 madde ve 4 faktörden olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu dört faktörlü yap?, ölçe?in ölçtü?ü de?i?kenli?in %61'ini açıklamaktadır.

Faktörler, ölçülen öz-düzenleme bile?enlerine göre isimlendirilmi?tir: **Dikkat, Çal??ma Belle?i, Engelleyici Kontrol--Duygu** ve **Engelleyici Kontrol--Davran??**. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), bu dört faktörlü modelin yap?sal olarak geçerli oldu?unu ve veriye uyum sa?lad??n? istatistiksel olarak teyit etmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Developmental)

Format: Anne Formu (Ebeveyn Raporu)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Ya? Grubu: 4-6 Ya?

Popülasyon Detaylar?: Okul öncesi dönem çocuklar?n?n anneleri taraf?ndan doldurulur.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1-Hiçbir Zaman, 2-Nadiren, 3-Bazen, 4-Çocuklukla, 5-Her Zaman)

Anahtar Kelimeler

Öz-düzenleme, Cronbach Alfa, yürütücü i?levler, dikkat, çal??ma belle?i, engelleyici kontrol, okul öncesi e?itim, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi makalede belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: ahmete@pau.edu.tr (Sorumlu Yazar Ahmet EROL)

Yaz??ma Adresi: Bilgi makalede belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek 2018 y?l?nda geli?tirilmi? ve yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için Sorumlu Yazar Ahmet EROL ile ahmete@pau.edu.tr adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti ve telif haklar? bilgisi için yazarla görü?ülmelidir.

Kaynaklar

Erol, A. ve ?vrendi, A . (2018). 4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?inin Geli?tirilmesi (Anne Formu). *Pamukkale Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 44, 178-195.

Makaleye Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??dan indirilebilir: 4-6-yas-cocuklarına-yonelik-oz-duzenleme-becerileri-olcegi-anne-formu-toad.pdf.

4-6 Ya? Çocuklar?na Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçe?i (Anne Formu) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Olaylar önceliğine göre sıralar.

Hedefe ulaşmak için amaç amaç gerekli düzenlemeleri yapar.

Verilen yönergeleri takip eder.

Konsantrasyonu toplayarak bir sorunu çözer.

Bir aktiviteyi veya etkinliği sonuna kadar sürdürür.

Olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurar.

Yapılan planları hatırlar ("Yemekten sonra bahçeye çıkacak" denildiğinde yemekten sonra bahçeye çıkılacağına hatırlaması gibi).

Eşyalarını koymasız gereken yeri hatırlar.

Eşyalarını koyduğu yeri hatırlar.

Örendiklerini hatırlar (Örendiği bir arkadaşını hatırlaması gibi).

Bir görevi ya da etkinliği yapması için verilen yönergeleri hatırlar.

Duygu ve düşüncelerini rahatça ortaya koyar.

Kalabalık karıştırsında kendini ifade eder.

Başkalarının duygularının nedenlerini ve sonuçlarını söyler.

Kendisiyle ilgili olumlu şeyler söyler (Çok güzel bir resim çizdim gibi).

Kendini ortaya koymasız gerektiği yerde sakıncalı şekilde ortaya koyar.

Gerginlik yaratacak bir durumda kendini kontrol eder.

Kızgınlığını kontrol etmek için farklı yollar kullanır.

İstekleri ile kurallar çeliştiğinde bile kurallara uyar.

Çok sevdiği bir oyuncağı izin almadan oynamaz.

Toplam 20 madde